

Aftale om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige, oktober 2007

Indførelsen af de obligatoriske, åbne standarder er obligatorisk for staten. Med denne aftale erklærer Danske Regioner og KL sig enige i, at regioner og kommuner ligeledes indfører standarderne som beskrevet i teksten nedenfor. Regioner og kommunerne tilslutter sig indførelsen af obligatoriske åbne standarder, da udbredelsen af de åbne standarder vil fremme konkurrence og interoperabilitet.

Baggrund

Den 2. juni 2006 vedtog et enigt Folketing folketingsbeslutning B 103 om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige. B 103 pålægger regeringen at sikre, at det offentliges brug af informationsteknologi, herunder brug af software, er baseret på åbne standarder. Et flertal af partierne har lagt til grund, at B 103 ikke må medføre øgede udgifter for det offentlige.

11. august 2006 offentliggjordes rapporten ”Virkemidler til fremme af interoperabilitet gennem fælles, åbne standarder”. Bag rapporten stod Videnskabsministeriet, Finansministeriet, KL og Danske Regioner. Rapporten lagde en fællesoffentlig basis for hvordan udmøntningen af B103 kunne gennemføres. Herunder blev det foreslået, at man gennemførte udmøntningen af B103 ved en regeringsbeslutning og en aftale med de kommunale parter.

På baggrund af Folketingets folketingsbeslutning B 103 fra sommeren 2006, og rapporten ”Virkemidler til fremme af interoperabilitet gennem fælles, åbne standarder”, sendte Videnskabsministeriet i februar 2007 rapporten ”Anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige” i høring. Denne rapport anbefaler, at syv software-standarder gøres obligatoriske pr. 1. januar 2008.

Høringssvarene var overvejende positive, og videnskabsministeren opnåede efterfølgende en politisk enighed om en køreplan for implementering af anvendelse af obligatoriske, åbne standarder for software i det offentlige.

Obligatoriske, åbne standarder

Indførelsen af åbne standarder skal, uden at det medfører øgede udgifter for det offentlige, fremme et konkurrencepræget marked for software og medvirke til, at offentlige it-systemer uanset valg af software kan udveksle informationer på tværs.

For hvert potentielt sæt obligatoriske sæt af åbne standarder gennemføres en økonomisk konsekvensvurdering. Vurderingen sikrer, at indførelsen af den enkelte standard er samfundsøkonomisk hensigtsmæssig.

De første syv sæt af obligatoriske, åbne standarder træder i kraft fra den 1. januar 2008. Det drejer det sig om følgende sæt af standarder:

- Standarder for dataudveksling mellem offentlige myndigheder (OIOXML)
- Standarder til elektronisk sags- og dokumenthåndtering (FESD)
- Standarder til elektroniske indkøb i det offentlige (OIOUBL)

- Standarder for digital signatur (OCES)
- Standarder for offentlige netsteder / hjemmesider og tilgængelighed
- Standarder for it-sikkerhed (DS484 - kun for staten)
- Standarder for dokumentudveksling (ODF/OOXML)

Vedrørende standarder for dokumentudveksling eksisterer der i dag to åbne væsentlige standarder for disse formater på markedet: ODF og OOXML. Begge standarder er dog stadig relativt umodne, og der mangler konkrete erfaringer med deres anvendelse i praksis. Derfor er de økonomiske konsekvenser ved at indføre dem vanskelige at estimere og baseret på et stort skønselement. Samme erkendelse er man ligeledes nået frem til i andre europæiske lande, der står over for lignende beslutninger.

Derfor igangsættes følgende implementering:

- Den 1. januar 2008 skal alle offentlige myndigheder kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter fra borgere, virksomheder og andre myndigheder i to formater: OOXML og ODF.
- Pr. 1. januar 2008 bliver OOXML og ODF obligatoriske standarder for offentlige myndigheder. Løsninger, der indkøbes efter 1. januar 2008, skal understøtte mindst en af disse åbne standarder og kunne modtage tekstbehandlingsdokumenter i begge formater, evt. ved brug af tilføjelsesprogrammer (plug-ins).
- Om ODF og /eller OOXML skal være obligatoriske efter 1. juli 2009 afgøres efter en vurdering af en uafhængig tredjepart.

At en standard er åben indebærer, at:

- standarden skal være fuldstændigt dokumenteret og offentligt tilgængelig,
- standarden skal være frit implementérbar uden økonomiske, politiske eller juridiske begrænsninger på implementering og anvendelse, hverken nu eller i fremtiden, og
- standarden skal være standardiseret og vedligeholdt i et åbent forum via en åben proces (standardiseringsorganisation).

Anvendelse af obligatoriske, åbne standarder

Kravet om anvendelse af obligatoriske, åbne standarder gælder alene for nye it-løsninger.

For anvendelsen af obligatoriske, åbne standarder gælder, at den enkelte myndighed ved eventuelle merudgifter eller andre uhensigtsmæssigheder, herunder i forhold til den pågældende myndigheds itsikkerhedsmæssige hensyn, kan undlade at anvende de obligatoriske standarder. På baggrund heraf kan der således ikke gøres økonomiske krav gældende over for staten fra kommuner og regioner vedrørende anvendelse af obligatoriske, åbne standarder for software.

De nærmere retningslinier, herunder hvordan myndigheder kan undtages fra den ellers obligatoriske indførelse af en åben standard, fastsættes i de generelle vejledninger, der udarbejdes på baggrund af implementeringen af B103. Disse generelle vejledninger vil være til myndighedernes disposition inden denne aftale træder i kraft.

Efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/48/EF af 20. juli 1998, skal Kommissionen underrettes forinden aftalen træder i kraft.

Aftalens tre parter erklærer sig enige i den beskrevne proces. Aftalen om anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige understreger, at de tre myndighedsniveauer samarbejder om væsentlige digitaliseringsinitiativer.